

SEMENIŠKA KNJIŽNICA

Semeniška knjižnica je bila prva knjižnica na Slovenskem, ustanovljena l. 1701, njen ustanovitelj pa je bil Adam Sonter, ki je bil lastnik mnogih dragocenih knjig v Semeniški knjižnici.

Zidavo novega semenišča je spodbudil in delo do smrti vodil dekan Dolničar.

Slikar Giulio Quaglio je šele avgusta 1721 poslikal strop knjižnice. Mizar Josip Wergant je napravil omare in drugo opremo. Omare, mize in klopi so iz trpežnega hrastovega lesa. Omare je zamikal v notranjost, proti sredini prostora, tako, da dajo knjižnici poseben barvni kontrast. Razdelil jih je na posebne predale.

Furlanski arhitekt Carlo Martinuzzi si je zamislil Semeniško knjižnico kot popolnoma samostojno stoječ prostor s površino 90m², ki v skrajnem levem krilu semenišča ob stolnici sega v dve nadstropji. V letih 1708 - 1710 so ta del semenišča sezidali, na opremo in ureditev pa je knjižnica čakala do l. 1721 oz. 1725. Spomladi 1721 je ljubljanski stolni kapitelj, ki je ravno vodil zidavo semenišča, znova povabil italijanskega slikarja Quaglia, ki je že prej poslikal obok in večji del stolnice. Prišel je iz rodnega Laina ob Comskem jezeru, se pogodil za delo in avgusta s sinom Rafaelom naslikal stropno fresko v Semeniški knjižnici, za kar je dobil 500 goldinarjev in vso oskrbo, nato pa je poslikal še kapelo sv. Trojice v stolnici. V svodnih jeziki nad knjižnimi omarami so štiri sibile, predstavnice antične učenosti, v sosvodnicah pa štirje mladeniči in starci, ki pišejo, študirajo in berejo. V vogalih so naslikani doprsni kipi brezimnih predstavnikov antične učenosti, nad vhodom v dvorano vidimo starca - znanstvenika, nad oknom pa mladeniča - pesnika.

Mizar Josip Wergant, ki je l. 1725 napravil hrastovo opremo Semeniške knjižnice, je skladno združil oba namena knjižnice, ki je morala biti shramba za knjige in prostor za študij. Omare z odprtimi policami je postavil nad zaprte spodnje shrambe v vsej višini pritličja ob vseh štirih stenah. Razčlenil jih je s preprostimi pilastri, ki imajo zgoraj jonske (posnemajoče) baročno izrezljane kapizele in so okrašeni s kitami sadja. Vhodna vrata je postavil nasproti edinemu oknu. Okno v pritličju je vključil v arhitekturo omar, obe odprtini prekril z motivom školjke, v listno okrasje nad tem pa je razkril svoje ime in letnico izdelave.

KNJIŽNICA IN NJENA VSEBINA

Vsebuje okoli 6000 knjig in 10X toliko v celotni knjižnici.

Knjižnica se deli na: - "staro" knjižnico, ki je kulturni

spomenik

- "duhovno" knjižnico

- knjižnico slovenskih bogoslovcev

- zbirko slovenskega tiska

Vsebuje: - 43535 zvezkov, od tega 37650 knjig in brošur ter

5885 letnikov časopisa

- Svetopisemske, medicinske, filozofske, literarne, pravne knjige, slovarje...

KNJIGE

- zelo dragocene

- papir ročno narejen

- najstarejša knjiga je iz l. 1480

- najdebelejša knjiga je slovar (1800 strani, 7 jezikov)

- jeziki: - latinski

- nemški

- italijanski

- slovenski (Dalmatinova biblija, Trubarjevo delo)

- malo tudi ukrajinskih, čeških, madžarskih knjig

- nobene angleške knjige
- Sveto pismo - hebrejsko
 - grško
 - arabsko
 - staroslovansko

Nekdanji knjižničarji:

- duhovnik Frančišek Jožef Thallmayer
- Jožef Franc de Werth
- J.B. Fabris

Katalog vseh knjig je sestavil Jožef Burger. Freska na svodu knjižnice se je ohranila le zato, ker v tem prostoru niso uporabljali svetil. Freska je spojena s podlago, zato je skoraj neuničljiva.

31. januarja 1951 je Ministrstvo za znanost in kulturo razglasilo Semeniško knjižnico za kulturni spomenik.